7/5116

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
465

04.05.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 14/03/2005 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-9760 sayılı yazınız,
b) 25/03/2005 tarihli ve 306 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Konya Milletvekili Atilla Kart tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5116 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/5116

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Atilla KART
Konya Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5116 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Anayasa'nın "Yasama dokunulmazlığı" kenar başlıklı 83. maddesinde, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin, Meclisin kararı olmadıkça tutulamayacağı, sorguya çekilemeyeceği, tutuklanamayacağı ve yargılanamayacağı; ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14. maddesindeki durumların bu hükmün dışında olduğu, ancak, bu halde yetkili makamın durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorunda olduğu; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesinin, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılacağı; üyelik süresince zamanaşımının işlemeyeceği hükmünün yer aldığı malûmlarıdır.

Soru önergesinde adı geçen Bakan hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununa aykırılık suçuna ilişkin olarak, Fatih Cumhuriyet Başsavcılığının 14/10/2003 tarihli ve 2002/28819 Hazırlık 2003/5859 Karar sayısıyla, suçun 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 102. maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen süreye tâbi suçlardan olması, suç tarihinin 1997 yılı olup suç tarihinden karar tarihine kadar 5 yıldan fazla sürenin geçmesi ve zamanaşımını kesen herhangi bir işlemin olmaması nedenleriyle, 213 sayılı Kanunun 359. maddesinin (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ve 765 sayılı Kanunun 102. maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri gereğince "kamu adına takibat yapılmasına yer olmadığına" kararı verildiği; İstanbul Defterdarlığının itirazı üzerine yapılan inceleme sonucunda Beyoğlu 3. Ağır Ceza Mahkemesinin 09/02/2004 tarihli ve 2004/37 Müt. sayılı kararıyla, atılı suçun nevi itibarıyla zamanaşımı süresi dolmadığından "takipsizlik kararının kaldırılmasına" karar verildiği; dosyanın Fatih Cumhuriyet Başsavcılığına iade edilmesinden sonra, hazırlık kalemi bürosunda görevli bir memurun dosyayı takipsizlik kararı verilen diğer dosyalarla birlikte arşive zuhulen kaldırdığı anlaşılınca, hazırlık soruşturması evrakının gereğine tevessül edilerek 2005/260 hazırlık sırasına kaydedildiği; ilgili memur hakkında görevi ihmal suçundan başlatılan hazırlık soruşturması sonunda 17/02/2005 tarihli ve 2005/342 Hazırlık 2005/1560 Karar sayılı kararla, sanık memurun suç işleme kastı bulunmadığından "kamu adına takibat yapılmasına yer olmadığına" karar verildiği;

Soruşturma sırasında, adı geçen Bakanın İstanbul İlinden milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için Başsavcılığın 05/01/2005 tarihli ve 2005/260 Hazırlık 2005/12 Karar sayılı fezlekesiyle Anayasa'nın 83. maddesi çerçevesinde evrakın Bakanlığımıza gönderildiği;

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 05/04/2005 tarihli ve 2005/672 C.M. sayılı yazısının incelenmesinden;

7/5116

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Söz konusu soruşturmayı bir müddet işlemsiz bıraktığı öne sürülen ilgili Cumhuriyet savcısı hakkında da Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce başlatılan incelemenin halen devam ettiği; Anayasanın 83. maddesi uyarınca Bakanlığımıza intikal ettirilen fezlekenin de 08/02/2005 tarihli ve 6191 sayılı yazımız ekinde Başbakanlığa sunulduğu Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Anlaşılmıştır.

Öte yandan; Anayasanın 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları, Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; 140. maddesinde, hâkimlerin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ettikleri; hâkim ve savcılar haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesinin, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesinin, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik hallerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceği; 144. maddesinde, hâkim ve savcıların görevlerini, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (Hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemedikleri, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturmanın, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri tarafından yapılacağı; Adalet Bakanının soruşturma ve inceleme işlemlerini, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırabileceği; 159. maddesinde, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarına disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapma, ayrıca Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kurulacağı ve görev yapacağının hükme bağlandığı;

24/02/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 82. maddesinde, hâkim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılmasının Adalet Bakanlığının iznine bağlı olduğu, Adalet Bakanının inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle yaptırılabileceği, soruşturma ile görevlendirilen hâkim ve savcıların, adalet müfettişlerinin yetkilerini haiz oldukları; 87. maddesinde hâkim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakının Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderileceği; bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığının Bakanlıkça takdir edilerek, evrakın ilgili mercilere tevdi olunacağı veya işlemden kaldırılacağı hükümlerinin yer aldığı;

29/03/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9. maddesinde, kanunların Adalet Bakanlığına verdiği soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerini yürütmenin Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasında düzenlendiği;

7/5116

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen "Hukuku amme davası açmak için Adliye Vekili Cumhuriyet Müddeiumumisine emir verebilir." hükmünün, 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı ve bu yönde bir hükme 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer verilmediği;

Malûmlarıdır.

Soru önergesine konu olayın soruşturulması ve kovuşturulmasında, yukarıda yazılı Anayasa ve kanun hükümlerinde belirtilen teminatlardan yararlanan Cumhuriyet savcılarına herhangi bir baskı, tavsiye ve telkinin yapılması söz konusu değildir.

Verilecek cevabın hazırlanması aşamasında soru önergesi, adı geçen Başsavcılıklara da gönderilmiş olup, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunun 148. maddesinin birinci fıkrasındaki "Kamu davasını açmak görevi Cumhuriyet savcısınındır." hükmü ile 153. maddesinin birinci fıkrasındaki "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya herhangi bir suretle bir suçun işlendiği zehabını verecek bir hale muttali olur olmaz kamu davasını açmağa mahal olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin hakikatini araştırmağa mecburdur." hükümleri doğrultusunda, önergede bahsi geçen hususların yeniden taktir ve ifasının ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarına ait olduğu düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan